עשין סג טוש"ע י"ד סי" יג

סעיף א) [מיי׳ פ״א מהל׳ מ״א הל״ב סמג עשין סב

טוש"ע י"ד סיי עט ס"א]: ב ר רייי

ב מיי׳ פ״ט מהלכות

כלאים הלכה ח סמג שם

טוש"ע י"ד סי רלו ס"ח: לא ג ד מיי פ"י מהלי איסורי ביאה הלכה ח

טוש"ע י"ד סי קלד ס"ג: לב ה ו מיי פכ"ה מהלי

טומאת מת הלכה יב: לג ז מייי פ"ב מהלכות טומאת אוכלין הלכי יח

מהלכות

[ופ״א מהנכות טבות הטומאה הלכה יג ועוד שם פ״ג הלכה יא ופ״ד הלכה

נונחאם מת הלכה ד ה:

[ופ״א

יבן: לד ח מיי׳ פ

לעיל נט. לקמן פד. נדריםפא. נזיר לה: זבחים קטו:ב"ק יז: (ד:], ז) שבועות יט. ולעיל ע:ו. ג) נדה י. יט. [נפיל ע.], א) לוי כא. [כריתות ז: בכורות מ.], ד) [ע" תוספות בכורות כב. ל"ה עדן, ה) בכורות כג. [נויר נ.], ו) [אהלות רפ״ו ופי״ד מ״ו נויר נד.], ו) רש״א, מ) [ויקרא ו], ע) [שם ה],
י) רש״א, כ) [ל״ל דמנן],

לגבי קרבן עולה ויורד או בנבלת חיה טמאה או בנבלת בהמה

טמאה (ויקרא ה) ודי היה לי בקריאת חיה ויודע אני שהבהמה בכלל

חיה בהמה למה נאמרה: נאמר כאן בהמה עמאה ונאמר. בעמא

שאכל את הקדש בפרשת " (אמור אל

הכהנים) ולוז ונפש כי תגע בכל טמא

בטומאת אדם או בבהמה טמאהיי : מה

להלן בטומחת קדש. כלומר בטמח

שחכל חת הקדש: חף. קרבן עולה

ויורד דכתיב או נפש אשר תגע וגו'ש

ומשמע דבנגיעת טומאה מחייב ליה

קרבן עולה ויורד דילפינן בהא גזירה

שוה דלא מיחייב עד דאכיל קדש או

יכנס למקדש ולהא מילתא איצטריך לן

בהמה טמאה בכלל חיה דאי לאו דקים לן מואת החיה דבהמה בכלל חיה לא

הוה מייתר לן האי בהמה טמאה לג"ש

דלא הוי מצי למימר אקרא אני חיה:

בהמה טהורה בכלל חיה טהורה

לילירה. דגבי חיה כתיבא (בראשית

ב) ילירה וילר ה' אלהים מו האדמה

כל חית השדה וגו׳ ונפקא מינה למפלת

מין בהמה חיה ועוף דקאמר ר"מ

תורת ולד עליהן ואמן יושבת עליהן

ימי טומאה וימי טהרה ואמרינן

בהמפלת (נדה כב:) מ"ט דר"מ הואיל

ונאמר בהן יצירה כאדם. והוא הדין

דבהמה טמאה בכלל חיה טמאה נמי

להאי מילתא אילטריכא אלא כבר פריש

בה מלתה החריתי לכדרבי וחדה

מינייהו נקט ובכל כללי דברייתא פריש

חדא מילתא: משב לוכר. שבעת ימי

טומאה ול"ג ימי טוהר שכל דמים

שהיא רואה בהן טהורין: ותשב

לנקבה. שבועים טמאים וס"ו טוהר:

אינו ידוע. אם זכר אם נקבה הטל

עליה חומר שניהם ותשב לזכר ולנקבה

שבועים טומאת לידת נקבה ואפילו

אינה רואה בהן שמא נקבה ילדה

ובלא ראייה איכא שבועים טומאת

לידה וימי טוהר אין לה אלא עד

ארבעים יום מתחלת לידתן כדין זכר

שמא זכר הוא: ה"ג לרבנן האי קרא

למה לי כוליה לכדרבי אתא. ואמתניתין

קאי. ולרבנן דפליגי אדרבי יוסי הגלילי

הא קרא דר"נ דילפינן מיניה ואיזה זה

עובר שבטמאה טמא למה לי:

לכדרבי הוא דאתא. חיה טמאה

לגופיה ובהמה טמאה לג"ש ואיידי

דכתב טמאה בבהמה משום ג"ש כתב

נמי בחיה דכל פרשה שנאמרה

ונשנית לא נשנית אלא בשביל דבר

שנתחדש בה: כשם שטומאה בלועה

תורה אור השלם

זאת הַבַּהַמַה אַשׁר ז. ואמר נוּבְנוּקּוּו צָּגּשֶּׁוּ תֹאבֵלוּ שׁוֹר שֵׂה כְשְּׂבִים וְשֵׂה עִזִּים: אַיָּל וּצְבִי וְיַחְמוּר וְאַקּוֹ וְדִישׁן וּתְאוֹ וְיָבְשׁן וּיִבּשׁן וּיְבִּשׁן וּיְבִּשּׁ 1. דַּבְּרוּ אֶל בְּנֵי יִשְׂרְאֵל 2. דַּבְּרוּ אֶל בְּנֵי יִשְׂרְאֵל לֵאמר זאת הַחַיָּה אֲשֶׁר תאַבְלוּ מִבָּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר על הארץ: 3. וְהָאֹכֵל מִנּבְלְתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדִיו וְטָמֵא עֵד הָעָרֶב וְהַנִּשֵׂא אֶת נִבְלְתָה יְכַבֵּס ָּבְּגָדִיוֹ וְטָמֵא עֵד הָעֶרֶב:

גליון הש"ם תום' ד"ה והאשה כו' לאויר העולם. עיין בר"ש שם משנה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מי לא עסקינן וכו׳ דמגע בית הסתרים. נ״ב פי' ונפקא מינה לב' טבעות כדפירש"י בעמוד שני בדף

זה בסופו:

מוסף רש"י חיה טהורה בכלל בהמה טהורה לסימנים. שאין טהורה סימני חיה מפורשת אלא טימוני לדים מפורשת חלמו בבהמה כתיב כל בהמה מפרסת פרסה (לקמן פד.). אקרא אני חיה. בקרבן עולה ויורד כתיב או בנבלת חיה טמאה או בנבלת בהמה מים טתחם מו צנפנת בהתם טמאה, ודי אם הייתי קורא בנבלת חיה טמאה שנכתב ראשון ולא הייתי לריך לחזור ולכתוב בהמה, שהרי בהתם בכלל חיה, שנאמר זאת החיה אשר תאכלו וסמיך ליה כל נהמה מפרסת פרסה (שבועות ז.). ונאמר להלן בהמה טמאה. נאוכל קדשים בטומאת הגוף בצו את אהרן ונפש כי תגע בכל טמא בטומאת אדם או בבהמה טמאה ואכל מבשר זבח השלמים (שם). תשב לזכר. ימי טומאה שבטה נימי מהרה ל"ג. וכל שבעה וינוי שהיה כית, יכב למים שתראה בהן טהורין (נדה כא. וכעי"ז בכורות תשב לנקבה. י״ד נו.). וושב לבקבוז. למ ממאים וס"ו טהורין (שם). לזכר ולנקבה. לחומרא, ימי טומאה דנקבה שבועים וימי טוהר כלים לסוף ארבעים יום כזכר ולא פ' כנקבה (נדה בא.) דלא יהא לה אלא ל"ג ימי טוהר (בכורות שטומאה בלועה. בבעלי חיים (קקמן קבו.) אינה מטמאה. לה במגע ולה במשה (נדה מב.). טומאה חמורה. דהיינו משא. לגר. עד שהיא ראויה לאכילת גר תושב, אבל אם סרחה ואינה ראויה לגר תו לא מטמאה במשא אבל טומאה קלה של מגע מטמא עד שתפסל

מאכילת כלב (בכורות כג.).

נהמה טמאה בכלל חיה טמאה לכדרבי גרסיען: אקרא אני חיה. ולרבנן האי קרא למה לי בוליה לבדרבי אתא. כן גירסת הקונטרס ופירש דאדרבנן דרבי יוסי הגלילי בעי האי קרא דרב נחמן למה לי וקשה לפירושו למה המתין עד כאן ועוד ה"ל

דגרסי הניחא לר"מ אלא לרבנן מא"ל כלומר אמאי אינטריך כללא

דלדידהו ליכא למימר ליצירה: והאשה מהורה עד שיצא. כשלה העגיל הראש כפיקה מיירי דאי העגיל הוי טמא עד שלא

שימה מקובצת מי לא עסקינן כו'. נ"ב עי׳ תוס׳ מנחות דף סט ע״א: **כו** וקרא למעוטי היכא דהסריחה מחיים: גן אם בלע חתיכה קטנה ולא לעסה והקיאה חזיא למי שלא ידע שנבלעה: **ד**] היינו תחלת . בית הבליעה אבל בסופו: בית הבליעה אבל בסופה: סן מהאי קרא דהאוכל מנבלתה יכבס בגדיו והא האי

רבינו גרשום בהמה טהורה בכלל חיה

קרא בנבלת בהמה כתיב:

טהורה לסימנין. כלומר בחיה החיה אשר תאכלו כל מפרסת פרסה וגוי ורהמה רכלל חיה חיה טהורה בכלל בהמה טהורה להרבעה. כלומר רהררעה רחיר רהמה ולא בחובנוו פורב בחמור ולא כתיב חיה דכתיב בהמתך לא תרביע כלאים וחיה בכלל רהמה: דחויא ררי אומר בהמה: דוגניא דבי אומר אקרא אני חיה. כלומר ולא צריך למיכתב או בנבלת . רהמה ממאה ליכחור רורלח בחמה שמאה ליכונוב בנבלה חיה שמאה ואני יודע דבהמה בכלל חיה: בהמה למה נאמרה נאמר כאן בהמה טמאה בויקרא ונאמר ייסרא ונאמר בהמה טמאה בצו את אהרן . או בבהמה טמאה ואכל או בבהמה טמאה האכי מבשר זבח השלמים אשר לה׳ מה להלן בטומאת . הקדש הכתוב מדבר אף כאן בטומאת הקדש הכתוב ו דאי נגע בין בנבלת בהמה . טמאה בין בנבלת חיה טמאה טמאה בין בנבלה היים קרבן: ונגע בקדשים חייב קרבן: בהמה טמאה בכלל חיה טמאה ליצירה כלומר ל) בריה מין בהמה בין מין חיה אם זרר חשר לזרר ורו׳: הויחא לר' מאיר. דאמר המפלת מין בהמה חיה ועוף טמאה מיבעי ליה להאי קרא בנבלת חיה טמאה או בנבלת בהמה טמאה ליצירה: אלא לרבנן . דאמרי כל שאיוו מצורח ל) האי קרא דמקיש נבלת חיה טמאה לנכלת בהמה טמאה הוא דאתא. כלומר האי קרא בנבלת חיה טמאה לרבנן לא מיבעי להו ליצירה לא איתקש חיה טמאה לבהמה . טמאה אלא לכדרבי לצורך דה בתוך מעיה. פשטה ידה . דרד בית הרחם: אמר רבה מטמאה. כלומר דחזינן הכא לענין חיה שהולד שהוא בלוע במעי אמו אינו מטמא

למבעי נמי לרבנן קרא דרבי יצחק למה להו לכן נראה כגירסת הספרים

דבהמה טהורה בכלל חיה טהורה

יצא הולד משנפתח הקבר ס דתניא באהלות (פ"ז מ"ד) ומייתי לה בהלוקח בהמה (בכורות כב.) אין לנפלים פתיחת הקבר עד שיעגילו הראש כפיקה א"נ סבר ליה כתנא דתוספתא דאהלות (ספ״ח) דאמר אין לולד טומאה עד שינא °לאויר העולם: בזר לא עםקיגן ראכל סמיך לשקיעת החמה וקאמר רחמנא דמהור. וח"ת אמאי לא מדקדק מדאמעט בברייתא בפרק יולא דופן (נדה מב:) נבלה דלא מטמאה בגדים אבית הבליעה מדכתיב בנבלת עוף טהור לטמאה בה ולא באחרת ומשם מדקדק אביי דמקום נבלת עוף טהור בלועה הויא וי"ל דודאי אליבא דאביי היה יכול לדקדק משם אבל לרבא דסבר דבית הסתרים הוי היכי מתרץ לברייתא ע"כ כשתחב לו חבירו בבית הבליעה וחזר והוליאו ובית הבליעה היה רחב ולא הסיטה כלל החם ממעט קרא דווקא נבלת בהמה ומיהו היינו יכולין לפרש אע"ג דלא חזר והוליאו דכי קאמר רבא דבית הסתרים הוי היינו יו תחלת הבליעה אבל לסופו מודה דבלוע הויא אבל לפי זה היה יכול לדקדק משם אף לרבא דטומאה בלועה לא מטמאה ואם תאמר והיכי מדקדק הכא 🕫 מהאי קרא דהאוכל מנבלתה והא האי קרא בנבלת בהמה כתיב דלא מטמאה בבית הבליעה ובמגע איירי ולא באכילה ולא כתיב אוכל

ומ"מ אין מקרא יולא מידי פשוטו דמשמע דטיהר הכתוב את האוכל כשטבל והעריב שמשו:

אלא ליתן שיעור אכילה דהיינו כזית

לנוגע ונושא כדמפרש התם בנדה ואי

איצטריך לדרשא דהכא אם כן היכי

מדקדק מינייהו דשיעור נוגע ונושא

באוכל ויש לומר דלא מסתבר לאוקומי

כוליה לדרשה דהכה לטהר טומחה

בלועה דהא משמע דאתא למימר

טומאה דכתיב והאוכל יכבס בגדיו

ານຄ

בהמה ממאה בכלל חיה ממאה בהמה מהורה בכלל חיה מהורה ובלשון הזה אמר לי חבל על בן עזאי שלא שימש את רבי ישמעאל חיה בכלל בהמה מגלן דכתיב יזאת הבהמה אשר תאכלו שור שה כשבים וגו' איל וצבי ויחמור וגו' הא כיצד חיה בכלל בהמה בהמה בכלל חיה מנלן דכתיב יואת החיה אשר תאכלו מכל הבהמה אשר על הארץ כל מפרסת פרסה הא כיצד בהמה בכלל חיה יחיה מהורה בכלל בהמה מהורה "לסימנים חיה ממאה בכלל בהמה ממאה "להרבעה בהמה ממאה בכלל חיה ממאה לכדרבי ידתניא רבי אומר אקרא אני חיה בהמה למה נאמרה נאמרה כאן בהמה ממאה ונאמר להלן בהמה ממאה מה להלן מומאת קדש אף כאן מומאת קדש בהמה מהורה בכלל חיה מהורה ליצירה מדתנן המפלת מין בהמה חיה ועוף בין ממאין בין מהורין יאם זכר תשב לזכר אם נקבה תשב לנקבה אינו ידוע תשב לזכר ולנקבה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים יכל שאינו מצורת אדם אינו ולד ולרבנן האי קרא למה לי כוליה לכדרבי הוא דאתא: **מתני'** האשה שמת ולדה בתוך מעיה ופשמה חיה את ידה ונגעה בו החיה ממאה מומאת שבעה והאשה סמהורה עד שיצא הולד: גמ' אמר רבה כשם שמומאה בלועה אינה משמאה יכך שהרה בלועה אינה מישמאה שומאה בלועה מגלן דכתיב יוהאוכל מנבלתה יכבם בגדיו יו מי לא עסקינן דאכל סמוך לשקיעת החמה וקאמר רחמנא מהור ודלמא שאני התם דלא חזיא לגר הניחא לרבי יוחנן ∘דאמר יאחת זו ואחת זו עד לכלב שפיר אלא לבר פדא דאמר מומאה חמורה לגר ומומאה קלה עד לכלב משום דלא חזיא לגר הוא נהי דלא חזיא בפניו שלא בפניו מיחזיא חזיא ליה אשכחז טומאה בלועה טהרה בלועה מגלן קל וחומר ומה כלי חרם המוקף צמיד פתיל שאינו מציל על מומאה שבתוכו מלממא דאמר מר יישומאה רצוצה בוקעת ועולה עד לרקיע מציל על מהרה שבתוכו מלממא

אדת אינה מטמאה. אחרים דמפרש בה קרא בהדיא כדלקמן: כך טהרה בלועה אינה מיטמאה. כגון בלע טבעת טהורה ונכנס לאהל המת אינה מיטמאה כדיליף בקל וחומר: מי לא עסקינן. אפילו באוכל נבלה סמוך לשקיעת החמה דעדיין היא במעיו ולא נתעכלה וקמטהר ליה קרא בהערב שמש אלמא מכיון שנבלעה הרי היא כמעוכלת לענין לטמא. והא ליכא למימר דטעמיה משום (4) דמגע בית הסתרים לא מטמא וחוכו של אדם בית הסתרים הוא דא"כ תטמאנו במשא דאמרינן ביוצא דופן (נדה דף מב:) נהי דטומאת בית הסתרים במגע לא מטמיא במשא מיהא מטמיא אלא לאו ש"מ בליעה מעכבתה מלטמא: דלא חזיא לגר. וכחיב (דברים יד) לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך וגו׳ הראויה לגר קרויה נבלה שאינה ראויה לגר אינה קרויה נבלה: **הניחא.** דמלית למילף טעמך מהכא: **לרבי יוחנן דאמר.** במסכת בכורות (דף כג.): אחת זו ואחת זו. בין לטמא אדם ובין לטמא אוכלים היא מטמאה עד שתיפסל מאכילת כלבים שוקרא י (לאתויי) [למעוטי] היכא דהסריחה מחיים הוא דאתא אצל היכא דנראית לגר בשעת מיתה י (והלכה) [וחלה] עלה שם נצלה לא פקע מינה שם נבלה עד לכלב והכא קא מטהר ליה בהערב שמש: שפיר. מלית למילף דטעמא משום בליעה הוא: אלא לבר פדא דאמר טומאה חמורה. לטמא אדם היא קרויה נבלה כל זמן שראויה לגר למאכל אדם אבל מכאן ואילך אין שם נבלה עליה להיות אב הטומאה אלא אוכלין ומשקין הוא דמטמא: עד לכלב. דלא גריעא ממגע נבלה שהוא ראשון לטומאה ומטמא אוכלין האי דמטהר ליה קרא משום דלא חזיא לגר הוא ולא מטמיא אדם: שלא בפניו מיחוא חזיא ליה. שאם בלע חתיכה קטנה ולא לעסה חזיא למי שלא ידע שבלעה: טהרה בלועה. דאינה מקבלת טומאה מנלן: מה כלי חרם [המוקף] למיד פהיל שאינו מליל על טומאה שבחוכו מלטמא. שאם היה כזית המת בתוכו אין בליעת הכלי מעכבתו מלטמא את הכלי ואת כל האהל: דאמר מר טומאה רצולה. בקרקע שאין לה אהל טפח: **בוקעת ועולה**. ומטמאה כל המאהילים עליה אפילו סמוך לרקיע. אלמא אפילו בליעת קרקע אינה מעכבת וכל שכן בליעת כלי והרי הוא מליל על טהרה שבחוכו ומעכבת מליטמא באהל המת כדאמריון בפרק קמא (לעיל דף כה.):

את האשה: כך טהרה בלועה אינה מטמאה. שאם אדם טהור בלע טבעת טהורה ואח"כ נטמא האדם הטבעת שבמעיו אינו טמא כדבעינן למימר לקמן: מי לא עסיק' דאכל סמוך לשקיעת החמה. כלומר שלא נתעכל הטומאה וקאמר אינה טבורהו. אם אם אום בכל בכלים האינה הלביטה אותה הספר לא המבר אינה בל הבליקה בל אינה לא מסק האינה הלביטה האי טהור לא מטמא להיל אדם דטומאה בלועה היא: ודילמא שני התם דלא חזיא לגר. כלומר לפיכך אינה מטמאה אדם ולא מטעם טומאה בלועה: הנוא לן דאי לא חזיא לגר לא מטמא דליי היה אינה בליעה היה מטמאה היה לא מטיעה בליעה היה אינה לגר לא חשובה נבלה: הניחא לר' יוחנן דאמר אחת כו'. כלומר אחת טומאה חמורה אחת טומאה קלה עד לכלב דאי ראויה לכלב מטמאה אפי' אדם וכלים שפיר כלומר מפקינן ודאי טומאה בלועה דלא מטמאה מהכא מהאוכל את נבלתה (דאי) (דודאי) ראויה לכלב ואי לא אמרינן טומאה בלועה לא מטמאה היתה מטמאה לאדם דהא ראויה לכלב: נהי דלא חזיא בפניו כו': כלומר בפניו של גר דאי הגר רואה שהוא בלעה והקיאה לא הוה אכיל ליה אבל אי הקיאה שלא בפניו והוא לא ידע שאדם בלעו הוה אכיל ליה: שבתוכו מלטמא. כלומר (האי) [דאי הוה] שרץ בתוך כלי חרש אע"ג שמוקף צמיד פתיל מטמא טהרות שעל גביו דאמרינן טומאה בוקעת ועולה מציל על טהרות שבתוכו מלטמא דאי מוקף צמיד פתיל כל טהרות שבתוכו טהורה אע"ג דהוא באהל המת: